

A DENOMINACIÓN DE ORIXE RÍAS BAIXAS.

Marisol BUENO BERRIOATEGARTÚA

Consello Regulador da Denominación de Orixe Rías Baixas

Faise unha descrición das características climáticas das zonas acollidas á Denominación de Orixe Rías Baixas. Sinálanse as variedades permitidas, o aumento do cultivo do Albariño nos últimos tempos, e o aumento do número de adegas modernamente equipadas. Os viños da D.O. Rías Baixas quedan moi ben nas catas dos últimos anos -mesmo nos primeiros postos de catas internacionais prestixiosas-. Enuméranse as prioridades de actuación do Consello regulador na súa labourea de vixianza, mellora e promoción dos viños.

Aspectos xerais.

Coa orde de 4 de Xullo de 1988, apróbase definitivamente a Denominación de Orixe Rías Baixas. Gracias ó traballo e esforzo de viticultores e adegueiros pasouse en dous anos de ter practicamente só o nome a ser considerada como unha das D.O. das máis dinámicas, prestixiosas e serias de España.

Situación e zona de produción.

O territorio que comprende a D.O. Rías Baixas está situado na provincia de Pontevedra, entre a costa sudoccidental de Galicia e as ribeiras espeñolas do baixo río Miño. A zona de produción dos viños protexidos por esta D.O. está dividida en tres subzonas:

Subzona Val do Salnés.

Comprende os municipios de Cambados, Meaño, Sanxenxo, Ribadumia, Meis, Vilanova de Arousa e Portas, así como as parroquias de Agudelo, Perdecanaí e Valiñas do municipio de Barro; as parroquias de Godos, Saiar, Arcos da Condesa e Caldas do municipio de Caldas de Reis e as parroquias de Cornazo, Rubiáns e Solobeira do municipio de Vilagarcía de Arousa.

O Val do Salnés atópase aproximadamente ó N.O. da provincia de Pontevedra, entre as Rías de Arousa e a de Pontevedra. En canto ás súas características físicas é pouco accidentado, trátase en realidade dunha topografía plana, sendo o área máis chan da provincia. O seu clima é oceánico-húmido, con forte tendencia á aridez estival, a súa tempe-

ratura media ronda os 13 graos C sendo escasas as xiadas así como as temperaturas inferiores a 0°C e superiores a 30°C. A precipitación media adoita ser duns 1.500 mm.

Subzona Condado do Tea.

Esta subzona comprende os municipios de Salvaterra do Miño, As Neves, Arbo e Crecente; así como a parroquia de Valeixe do municipio de A Cañiza.

A súa situación ubícase ó sur da Provincia de Pontevedra, formando parte do Baixo Miño, sendo o sector máis oriental, constituído fundamentalmente polo val do río Tea e as ribeiras do Miño. É unha bisbarra bastante montañosa con pendentes suaves. O seu clima é oceánico con certa tendencia á aridez estival, cunha temperatura media que oscila entre os 13-15°C, as temperaturas mínimas poden chegar a baixo cero e as máximas pasar de 40°C. As súas precipitacións son moi abundantes, entre os 1.500-2.000 mm.

Subzona O Rosal.

Comprende os municipios de O Rosal e Tomiño, así como a parroquia de Pexegueiro no municipio de Tui.

Está situada no Baixo Miño, con amplias terrazas fluviais e presenta dous aspectos físicos característicos, un o montañoso que ocupa boa parte de O Rosal e outro máis achantado que está fundamentalmente en Tomiño. O seu clima é oceánico con certa continentalidade, rondando as temperaturas medias os 14°C. A precipitación media sitúase entre os 1.400-2.000 mm.

Variedades de uva e tipos de viño.

As variedades de uva preferentes son as que seguen:

brancas: Albariño, Loureira branca ou Marqués, Treixadura, Caiño branco e Torrontés.

tintas: Caiño tinto, Sousón, Mencía, Espadeiro, Loureira tinta e Brancallao.

O viño estrela da Denominación de Orixe é o Albariño, elaborado 100% coa dita variedade.

Outros viños son os non monovarietais:

Val do Salnés: cun 70% como mínimo da variedade Albariño e o resto de calquera das variedades preferentes.

Condado do Tea: con uvas das variedades Albariño e Treixadura cun mínimo do 70% entre ambas e o resto coas outras variedades preferentes.

O Rosal: con uvas das variedades Albariño e Loureira cun mínimo do 70% entre ambas e o resto coas outras variedades preferentes.

Traballo do Consello regulador.

No estudio da situación actual do sector vitivinícola da provincia de Pontevedra referido ás variedades autóctonas e adegas inscritas realizado por este Consello Regulador, dedúcese que a superficie adicada ó cultivo do Albariño incrementouse considerablemente no período 1968-1988, en detrimento da superficie adicada ó híbrido que se ten reducido considerablemente.

Neste momento a superficie de viñedo inscrito acérase ás 2.000 Ha.

Paralelamente ó aumento de superficie de viñedo fóronse creando adegas con modernos equipos de elaboración, estando entre as adegas mellor equipadas de España; o número delas, entre inscritas e preinscritas é de 58, o que nos sitúa na 3ª D.O. española en número de adegas.

Todo este alto equipamento das adegas permitiu ofrecer no mercado viños competitivos cos seus similares a nivel internacional, tal como o demostra os premios e distincións que obtiveron as adegas nos últimos anos, a título de exemplo podemos citar:

- Baco de bronce: 1º Concurso Internacional da U.E.C., 1986.
- Primeiro premio: II Cata do Descubrimiento de América, México, 1987.
- Baco de ouro: 2º Certame nacional de viños xoves, Madrid, 1987.
- Baco de Bronce: 3º Concurso Internacional da U.E.C., Tenerife, 1988.
- Primeiro premio: II Cata Internacional de viños xoves galego-portugueses, 1989.
- Baco de ouro e mais Baco de bronce: Feria Internacional do Viño INTERVIN-90, Barcelona.
- Baco de ouro e Baco de bronce: U.E.C., Madrid, 1990.

Estes últimos premios obtidos en Intervin-1990 foron un gran éxito, xa que esta feira é unha das máis importantes a nivel mundial, e teñen competido os nosos viños con 17 países, considerados os seus viños de alta calidade como son os do Rhin, Alsacia e Arxentina entre outros.

Para continuar a manter esta liña: controlando a calidade e promocionando os viños nos mercados adecuados que garanten a competitividade ante o reto de 1992, este Consello Regulador ten establecido as súas prioridades de actuación nos aspectos que seguen:

Referente a viticultores.

1. Inspección sobre as superficies e características dos viñedos.

Para que unha finca estea inscrita neste C.R. o propietario enche a ficha de preinscripción de viñas adxunta con tódolos datos do propietario, nome da parcela, lugar, parroquia e término municipal onde está ubicada, así como tamén a súa superficie, marco de plantación, ano de plantación, portainxerto, variedade e sistema de plantación.

Un inspector deste C.R. persoase na finca e verifica a ficha de preinscrición de viñas, para logo da-lo seu número de rexistro de inscrición definitivo e informatizar tódolos datos en ordenador.

2. Asesoramento sobre: plantacións, poda, abonados fitosanitarios, seguros agrarios, etc.

Durante este ano, mantívose unha correspondencia con tódolos viticultores, asesorándolles e informándolles de: tomas de mostras de teras para o seu análise, abonados, seguros agrarios, etc. Tamén mantivemos reunións por subzonas, onde se trataron temas de interese para os mesmos.

Referente ás adegas:

1. Control de entrada da uva nas adegas:

Esta ten lugar en época de vendima para o que se desplaza a cada adega un veedor, polo que este C.R. ten de contratar un mínimo de 20 persoas durante esta época e antes preparalos con charlas, diapositivas, etc. a fin de que conozan as variedades autóctonas e o seu cometido na adega.

Estes vedores controlan se a uva procede de viñedos inscritos e se os quilos se adaptan á superficie de viñado rexistrada, para elo cada veedor dispón dun listado cos datos de cada agricultor para face-las súas comprobacións.

2. Aforos periódicos.

Unha vez realizada a vendima, afórase a adega para que quede constancia da totalidade de litros que entraron en cada adega, como asimismo se realizan aforos periódicos para comproba-lo viño que vai quedando na adega.

3. Control do proceso de cata.

Cando unha adega quere embotellar un depósito, e para que as botellas leven a contraetiqueta do C.R. Rías Baixas, debe facer unha solicitude de envasado.

Un veedor desplázase á adega e toma mostras do depósito en custión, en presenza dun responsable da adega, recollendo 4 botellas que se identifican con tódolos datos e lácranse; unha botella queda na adega, outra destínase para a análise química, outra para o Comité de Cata e a última queda en poder do C.R., por se a adega recorrer a decisión do Comité de Cata.

O Comité de Cata está composto por 12 persoas que teñen un coñecemento bastante profundo do viño xa que a maioría están relacionadas con adegas, ademais realizan cursos impartidos polo INDO (Instituto Nacional de Denominacións de Orixe), ó menos unha vegada ó ano.

As botellas para a cata vístense cunha funda anónima, e identifícase cun número, co que o catador non identifica a que adega pertence a mostra, logo van puntuando nunha fichas de cata facilitadas polo INDO os defectos, e se sobrepasa unha certa puntuación que na dita ficha corresponde a un viño regular, o citado viño non pasa a cata, co que o dito viño non poderá leva-la contraetiqueta deste C.R. e vai ter que comercializarse como viño de mesa.

4. Seguimento dos viños no mercado:

Fanse inspeccións periódicas a centros de alimentación, restaurantes e tendas especializadas, co obxecto de detectar algún fraude.

5. Promoción:

Asistencia a feiras e certames.

Campañas publicitarias.

Conferencias.

Cartas dirixidas dos nosos viños.

SUMMARY A description of the climatic characteristics of the zones under the classification of Orixe Rías Baixas was made. They described the allowed varieties, the recent rise in cultivation of the Albariño, and a rise in the number of modernly equipped wine cellars. The vineyards of the D.O. Rías Baixas came out very well in the tastings of the last few years - even in the first prizes of the prestigious international tastings. The priorities of action of the Governing Council in its tasks of keeping watch over, improving and promoting the vineyards, were put in order.

